

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 478/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. augusta 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., Ž., zastúpenej advokátom Mgr. B. G., R., vo veci namietaného porušenia jej práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 15 Cb 677/2001 z 25. mája 2011 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 73/2011 z 27. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bola 14. júna 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. B. G., R., vo veci namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 Cb 677/2001

z 25. mája 2011 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obo 73/2011 z 27. februára 2013 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že právna predchodkyňa sťažovateľky obchodná spoločnosť C., s. r. o., Ž. (ďalej len „žalobca“), sa žalobou smerujúcou proti žalovanému mestu Č. (ďalej len „žalovaný“) domáhala zaplatenia sumy 181 509,14 € (5 468 144,50 Sk) z titulu náhrady škody. Predmetná žaloba bola rozsudkom krajského súdu zamietnutá.

Krajský súd svoj rozsudok odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním vrátane znaleckého dokazovania nezistil, že žalobcom tvrdená škoda vznikla v príčinnej súvislosti s preklenovacím úverom a s ním spojenými sankciami na sankčných úrokoch, poplatkoch a v súvislosti so zmluvnými pokutami od obchodných partnerov pre omeškanie žalovaného s platením finančných záväzkov v období od 22. októbra 1998 do 20. októbra 2000, ako aj preto, že sa v predmetnom konaní podľa krajského súdu nepreukázalo tvrdenie žalobcu, podľa ktorého „*nezískanie zisku na strane žalobcu*“ v rozhodnej dobe bolo vyvolané neuhradením ceny diela žalovaným po dobu 722 dní.

Pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci krajský súd vychádzal predovšetkým z vykonaného znaleckého dokazovania. Podľa názoru sťažovateľky v priebehu konania bolo preukázané, že „*znalecké dokazovanie nemalo svoju odbornú kvalitu, bolo vykonané neúplne, nezodpovedalo na hlavné a podstatné otázky prerokovávanej veci a viac ako odbornými otázkami sa znalec zaoberal riešením a komentovaním právnych otázok veci*“. Krajský súd napriek tomu jej námietky smerujúce proti úplnosti, komplexnosti a odbornosti znaleckého posudku neakceptoval a zamietol aj jej návrh na doplnenie dokazovania vykonaním kontrolného znaleckého dokazovania, ktorý predstavoval jediný možný spôsob, ktorým mohol žalobca ním uplatnený nárok dokázať a preukázať.

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd nedostatočne a neúplne vyhodnotil vykonané dokazovanie a nekriticky prijal najmä závery znaleckého posudku. Pri zodpovednom

vyhodnotení záverov znaleckého posudku mal podľa sťažovateľky krajský súd v predmetnom konaní odpovedať aj na tieto otázky:

„- Je možné, že ak je žalovaný v omeškaní s platením finančného záväzku voči žalobcovi vo výške cca 8 miliónov Sk nespôsobuje mu ako veriteľovi žiadnu ujmu – škodu?

- Je dohodnutá zmluvná pokuta vyúčtovaná zmluvným partnerom žalobcovi a zaplatená žalobcom úverovej zmluvy za omeškanie s platením svojho záväzku v dohodnutej lehote žalobcovou škodou?

- Keby žalovaný zaplatil svoje záväzky bez omeškania, mohol žalobca zaplatiť svoj záväzok zmluvnému partnerovi, pre omeškanie splatením ktorého bol sankcionovaný zmluvnou pokutou, v dohodnutej lehote?

- Ak je taká zaplatená zmluvná pokuta škodou a žalobca svoj záväzok nemohol zaplatiť včas v dohodnutej lehote, pretože žalovaný bol v omeškaní s platením sumy vysoko prevyšujúcej výšku záväzku žalobcu, je vznik takej škody v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného - omeškaním s plnením svojich záväzkov?

Obdobne:

- Ak má žalobca dohodnutý s bankou kontokorentný úver, a nedostatok finančných prostriedkov ho núti čerpať takýto úver (ísť so stavom účtu do mínusového stavu, ktorý je úrokovaný) z dôvodu, že žalovaný je v omeškaní s platením svojho záväzku, je platenie tohto úroku škodou žalobcu? Mal by žalobca potrebu čerpať kontokorentný úver keby žalovaný zaplatil svoje záväzky bez omeškania?

- Ak by takú potrebu nemal (určite nie, pretože nesplatené záväzky žalovaného boli ďaleko vyššie ako výška dohodnutého kontokorentného úveru), je vznik škody vo forme zaplateného úroku v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného – omeškaním s plnením svojich záväzkov.“

Uvedené otázky si krajský súd v priebehu predmetného konania nepoložil, hodnotenie vykonaných dôkazov vykonal povrchno a neúplne bez prihliadnutia na všetky okolnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania, čím porušil právo žalobcu na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Žalobca podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie, ktoré odôvodnil neúplným zistením skutkového stavu veci, pretože krajský súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie skutočností podstatných pre rozhodnutie.

Najvyšší súd vo svojom rozsudku dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné, a preto rozsudok krajského súdu potvrdil. Zároveň vo svojom rozsudku najvyšší súd vyhovel návrhu žalobcu na zmenu účastníka na strane žalobcu podľa § 92 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku v dôsledku postúpenia spornej pohľadávky sťažovateľke.

V predmetnom konaní najvyšší súd neodstránil vady konania pred krajským súdom a v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že v celom rozsahu sa stotožnil so závermi uvedenými v rozsudku krajského súdu, čím porušil sťažovateľkino právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

Podľa sťažovateľky rozsudok krajského súdu aj rozsudok najvyššieho súdu neobsahujú riadne odôvodnenie, predovšetkým vo vzťahu k odôvodneniu rozhodnutia o zamietnutí návrhu na doplnenie dokazovania, ale aj vo vzťahu k prijatiu záveru, podľa ktorého *„v príčinnej súvislosti s omeškaním platenia záväzku viac ako 8 miliónov Sk po dobu cca dvoch rokov nie je dlžníkom spôsobená veriteľovi žiadna ujma – škoda“*.

V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na ustálenú judikatúru vzťahujúcu sa na náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia (R 37/1985, I. ÚS 236/2006, I. ÚS 114/2008).

Na základe uvedeného sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že rozsudkom krajského súdu, ako aj rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania pred ústavným súdom je namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu, ako aj rozsudkom krajského súdu. K porušeniu označených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že:

- krajský súd neakceptoval jeho námietky smerujúce proti úplnosti, odbornosti a komplexnosti v konaní podaného znaleckého posudku,
- krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci a nedostatočne vyhodnotil vykonané dokazovanie,
- najvyšší súd svojím postupom neodstránil vady konania pred krajským súdom,

- odôvodnenie rozsudkov súdov zúčastnených na rozhodovaní v tejto veci je nedostatočné až arbitrárne, predovšetkým neodôvodnili skutočnosť, že žalobcovi omeškaním žalovaného nevznikla žiadna škoda.

II.A K namietanému porušeniu označeného práva sťažovateľky rozsudkom krajského súdu

V súvislosti s námietkou sťažovateľky smerujúcou proti rozsudku krajského súdu ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej opakovane vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

V konaní vedenom na krajskom súde mala sťažovateľka možnosť dovolávať sa ochrany svojich práv a slobôd podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v rámci odvolacieho konania na krajskom súde. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať rozsudok krajského súdu z uvedeného dôvodu, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal najvyšší súd, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľky proti tomuto rozsudku. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

II.B K namietanému porušeniu označeného práva sťažovateľky rozsudkom najvyššieho súdu

Preskúmané konanie bolo skončené právoplatným rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok krajského súdu.

Ústavný súd preto preskúmal rozsudok najvyššieho súdu, ako aj rozsudok krajského súdu v celom rozsahu, v ktorom sa s ním najvyšší súd stotožnil.

Krajský súd v predmetnej veci rozhodoval po zrušení jeho prvého rozhodnutia uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 28/2008 z 22. januára 2009. Vo svojom rozsudku krajský súd popísal priebeh dovtedajšieho konania, obsah predchádzajúcich rozhodnutí vydaných v predmetnej veci, ako aj ďalší priebeh konania a dôkazné prostriedky v konaní predložené (doplnenie znaleckého dokazovania v rozsahu usmernenia vyplývajúceho z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 28/2008 z 22. januára 2009, vyjadrenia účastníkov konania a viaceré predložené listinné dôkazy). Následne krajský súd definoval predmet sporu tak, že ide o *„nárok na náhradu škody podľa § 145 a nasl. HZ vo výške skutočnej škody a na ušlom zisku, v oboch prípadoch z porušenia zmluvnej povinnosti žalovaného včas splniť záväzok uhradiť cenu vykonaných stavebných prác na diele zhotovenom a odovzdanom žalobcom žalovanému“*.

Vzhľadom na dátum uzavretia záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným a s prihliadnutím na § 763 ods. 1 Obchodného zákonníka krajský súd dospel k záveru, že na právne posúdenie uplatneného nároku sa bude aplikovať Hospodársky zákonník. Krajský súd v rozsudku špecifikoval zákonné predpoklady vzniku nároku na náhradu škody podľa Hospodárskeho zákonníka, ktoré musia byť splnené kumulatívne, a zdôraznil, že dôkazné bremeno týkajúce sa otázky zavinenia vzniku škody spočíva podľa tohto zákona na žalobcovi.

V súvislosti s naplnením prvého predpokladu vzniku nároku na náhradu škody – porušenie zmluvnej povinnosti, dospel krajský súd k záveru, že zaplatenie ceny poskytnutého plnenia zo strany žalovaného až 722 dní po lehote splatnosti faktúr, ktorými si žalobca uplatnil svoj nárok, možno považovať za porušenie zmluvnej povinnosti žalovaným. Vo vzťahu k splneniu ďalších predpokladov vzniku nároku na náhradu škody krajský súd opätovne zdôraznil, že nositeľom dôkazného bremena je v danom prípade žalobca, a keďže samotné vyčíslenie skutočnej škody a ušlého zisku nemožno považovať za dostatočný dôkaz, vykonal v tomto smere znalecké dokazovanie.

K námietkam sťažovateľky týkajúcim sa vykonaného znaleckého dokazovania krajský súd uviedol: „... znalecký posudok ako jeden z dôkazných prostriedkov v zmysle úpravy v § 125 a nasl. OSP, osobitne v § 127 OSP, je predmetom hodnotenia súdom a to v zmysle § 132 OSP podľa úvahy súdu, a to jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti so všetkými ostatnými vykonanými dôkazmi a so všetkým, čo počas konania vyšlo najavo. Hodnotenie znaleckého posudku teda podlieha zásadám, ktorými sa spravuje procesné dokazovanie, najmä v zásade voľného hodnotenia dôkazov. Úloha znalca sa vyčerpáva odborným posúdením skutočností a ich podaním súdu. Z ustanovení OSP upravujúcich znalecký dôkaz i dokazovanie ako celok vyplýva, že súd nemôže nahrádzať znalca a hodnotiť odbornú správnosť znaleckého posudku. Môže však hodnotiť (osobu) znalca, skutočnosť, či posudok vychádza zo správneho skutkového stavu veci, či zodpovedá skutočnostiam, ktoré mu súd na posúdenie určil, ako aj logiku posudku, teda či má znalcov záver oporu v stanovených predpokladoch a analyzovaných skutočnostiach. Pokiaľ ide o samotný (vnútorný) obsah znaleckého posudku, hodnotí súd z hľadiska spoľahlivosti zdroje informácií, o ktoré sa opiera, z hľadiska presnosti a úplnosti odborných postupov v zmysle postupu *lege artis* a záveru, ako aj z hľadiska logických nadväzností v posudku...“

Následne krajský súd v rozsudku zhrnul dôvody, ktoré viedli k vykonaniu znaleckého dokazovania a jeho doplneniu (overenie výšky tvrdenej skutočnej škody a ušlého zisku, okolností vo sfére hospodárenia žalobcu v rozhodnej dobe, či práve pre omeškanie žalovaného bolo nevyhnutné, aby si žalobca zobral preklenovací úver, v dôsledku čoho mala žalobcovi vzniknúť ním uplatňovaná škoda, ale i potreba preskúmania dôkazu predloženého žalobcom správy audítorky Ing. M. T., z ktorej žalobca odvodzoval svoju vedomosť o zodpovednosti žalovaného za vznik škody na jeho strane). Krajský súd popísal svoje myšlienkové pochody pri hodnotení v konaní predloženej správy audítorky, ktoré ho viedli k prijatiu záveru, podľa ktorého „... konštatovania v doloženej audítorskej správe však boli podľa vyhodnotenia krajského súdu natolko všeobecné, bez uvedenia presných informácií, podkladov a možnosti ich preskúmania, z ktorých audítorka čerpala pri uvedených záveroch, že pri spochybnení žalovaným nemohli samé o sebe závery audítorky tvoriť dostatočný podklad pre rozhodnutie vo veci samej“.

V ďalšom obsahu rozsudku krajský súd podrobne špecifikoval zdroje podkladov, informácií, z ktorých čerpal znalec pri vykonaní znaleckého dokazovania, a k dôvodom neakceptovania návrhu žalobcu na vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania uviedol: *„K samotnému vyhodnoteniu odborných zistení a záverov znalca krajský súd vychádzal i z toho, že išlo o znalecký ústav, u ktorého sa predpokladá najvyššia miera znaleckej odbornej spôsobilosti; ak aj podaný posudok, čo namietal žalobca, obsahoval k niektorým znaleckým úlohám i právne závery, neznižovalo to celkovú zodpovedajúcu kvalitu, úroveň posudku a kompetencie znalca, keďže krajský súd vychádzal len z dostatočne vyjadrených a spracovaných odborných zistení a záverov znalca v skutkovej rovine. Z uvedeného neakceptoval krajský súd návrh žalobcu na vykonanie ďalšieho (kontrolného) znaleckého posudku.“*

Krajský súd následne podrobne popísal závery znaleckého posudku predloženého v predmetnom konaní, z ktorých pri svojom rozhodovaní vychádzal. Najprv poukázal na záver, podľa ktorého *„z podkladov žalobcu nebolo možné zistiť relevantný stav hospodárenia v rozhodujúcej dobe pred tvrdeným vznikom škody“*. Poukázal na závery znalca, ktorý sa podrobne zaoberal vyhodnotením záväzkového vzťahu žalobcu – úverovej zmluvy, ktorá predstavovala právny základ na preukázanie výšky tvrdenej skutočnej škody na strane žalobcu, pretože išlo o jediný úver uvádzaný žalobcom, ktorý mal mať súvis s preklenutím obdobia od prevzatia stavby do okamihu zaplatenia dlžnej sumy žalovaným. V spojení s uvedenou skutočnosťou znalec poukázal predovšetkým na bezúčelovosť úveru, skutočnosť, že prvá splátka úveru bola čerpaná 2 mesiace pred lehotou splatnosti faktúr žalobcu, skutočnosť, že poskytnutie úveru žalobcovi bolo nevyhnutné pre zachovanie plynulého chodu obchodnej spoločnosti žalobcu, skutočnosť, že vyčíslenie celkových nákladov úveru bolo súčasťou faktúry, ktorou si žalobca vyčíslil ušlý zisk, neexistenciu dokladov o úhrade zmluvných pokút v rozhodnom období, ako aj dokladov o oprávnenosti ich účtovania subdodávateľmi, v dôsledku čoho nebolo možné zistiť ani mieru podielu žalovaného na vzniku škody, zhodnotenie účtovných výsledkov žalobcu znalcom, ktorý z predložených podkladov žalobcom konštatoval na základe konkrétnych skutočností ich nevieryhodnosť, závery o ekonomickom vývoji obchodnej spoločnosti žalobcu ako aj ďalšie okolnosti, na základe ktorých dospel k záveru *„vybavovanie úveru zo strany*

žalobcu nemohlo bezprostredne súvisieť s finančným preklenutím pohľadávky C. a. s., Ž.“ (právneho predchodcu žalobcu, pozn.).

V závere svojho rozsudku krajský súd uviedol: „Na základe vykonaného dokazovania krajský súd tak jednotlivo ako aj vo vzájomných súvislostiach dôkazov produkovaných v prvostupňovom konaní účastníkmi, s dôrazom na dôkazné bremeno žalobcu, dospel k záveru, že zo sumáru všetkých dôkazov, vrátane znaleckého dokazovania i s jeho doplnením, nezistil vznik tvrdenej škody žalobcu v príčinnej súvislosti s preklenovacím úverom, s ním spojenými sankciami na sankčných úrokoch, poplatkoch a v súvislosti so zmluvnými pokutami od obchodných partnerov vo väzbe na omeškanie žalovaného s platením predmetných faktúr od 22. 10. 1998 do 20. 10. 2000, za ktorú škodu by zodpovedal nepochybne a výhradne žalovaný. Žalobca zo skutkového stavu, ako vyplynul z vykonaného dokazovania, neunesol svoje dôkazné bremeno na preukázanie, že preklenovací úver v rozhodnej dobe zobrať výhrade v súvislosti s porušením zmluvnej povinnosti žalovaného, ani to, že svoje povinnosti voči vlastným veriteľom neplnil výlučne pre porušenie zmluvnej povinnosti žalovaného. Žalobca nepreukázal nepochybným spôsobom, že v žalobe tvrdené nezískanie zisku na strane žalobcu v rozhodnej dobe v hospodárení a majetkovej sfére žalobcu bolo jednoznačne vyvolané neuhradenou fakturovanou cenou diela žalovaným po dobu 722 dní. Prípadný nedostatok, neúplnosť ekonomických podkladov z rozhodnej doby podnikania žalobcu idú za situácie dôkazného bremena na strane žalobcu, k jeho tiazí. V rámci dokazovania, a to ani komplexným preskúmaním všetkých dostupných podkladov, najmä z účtovníctva žalobcu, sa ani prostredníctvom znaleckého posudku nepodarilo zistiť – preukázať výšku žalobcom tvrdenej škody, tak skutočnej ako aj ušlého zisku, ako vyplynulo i z dostatočných skutkových odborných zistení a záverov v posudku znalca. Zo znaleckého posudku pritom dostatočne a nepochybne vyplynulo, že nebolo možné tvrdenú škodu na strane žalobcu či už ako škodu skutočnú alebo na ušlom zisku zistiť, kvalifikovať a nebol zistený ani priamy súvis s uvádzaným preklenovacím úverom vo väzbe na omeškanie žalovaného s úhradou predmetných faktúr. Práve dôkaz znaleckým posudkom bol pre vec rozhodujúci, najmä za absencie iných relevantných dôkazov. Správa audítorky nebola dostatočne konkrétna, podrobná, i ňou sa napokon zaoberal podaný znalecký posudok, ktorý celkovú hospodársku situáciu na strane žalobcu posudzoval komplexne. Oproti

znaleckému posudku, s nesporne vyššou odbornou výpovednou a dôkaznou silou, audítorská správa ako samostatný dôkaz neobstála a nemohla ani vo väzbe na ostatné dôkazy vykonané vo veci krajským súdom vyvrátiť zistenia a odborné závery znaleckého posudku. Z uvedeného, ani pri konštatovaní omeškania žalovaného s platením ceny stavebných prác žalobcovi v dobe od 22. 10. 1998 do 20. 10. 2000 nebola preukázaná žalovaná škoda na strane žalobcu v rovine jej vzniku a výšky a v príčinnej súvislosti s porušením zmluvnej povinnosti žalovaného. Ak žalobca nepreukázal naplnenie uvedených atribútov nároku na náhradu žalovanej škody, tak krajský súd mu nemohol žalovaný nárok priznať a žalobu zamietol.

Aj pri absencii preukázania skutkového a právneho základu pre priznanie uplatňovaného nároku na náhradu škody k námietke premlčania vznesenej žalovaným, pre úplnosť a komplexnosť posúdenia veci zo všetkých relevantných argumentov účastníkov, krajský súd konštatoval neopodstatnenosť námietky premlčania. Premlčacia doba 2 roky u práva na náhradu škody podľa § 131b ods. 2 veta prvá HZ začala plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, pričom žalobca dostatočne preukázal, že k naplneniu oboch kumulatívnych podmienok (vedomosť o škode a kto za ňu zodpovedá), rozhodných pre začatie plynutia tzv. subjektívnej premlčacej doby, došlo 30. 10. 2000, z audítorskej správy (č. l. 265 spisu). Žaloba došla na Krajský súd v Žiline 28. 12. 2001 (č. l. 1 spisu), teda v premlčacej dobe.

Krajský súd pre úplnosť tiež uvádza, že vzhľadom na konštatovanie nepreukázania skutkového a právneho základu pre priznanie uplatňovaného nároku na náhradu škody, sa osobitne nezaoberal otázkou účtovania žalovanému za omeškanie s platením ceny stavebných prác (faktúr) majetkové sankcie (§ 378 ods. 1 HZ), ktoré, ak by boli zaplatené za nesplnenie povinností, ktorých porušením bola škoda spôsobená, započítali by sa podľa ust. § 147 ods. 3 HZ na náhradu škody. “

Žalobca v predmetnom konaní podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie, v ktorom vyjadril svoj nesúhlas s právnym zhodnotením skutkových okolností tejto veci súdom, v tejto súvislosti poukázal predovšetkým na to, že výška škody aj ušlého zisku bola v konaní právne relevantným spôsobom preukázaná podaním zo 7. marca 2002, v ktorom ich výšku žalobca vyčíslil, poukázal na to, že v konaní bolo podľa neho dostatočne

preukázané aj naplnenie všetkých predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, ďalej namietal nedostatky znaleckého dokazovania, ktoré bolo vykonané neúplne a neodpovedalo na hlavné otázky, ako aj skutočnosť, že v predmetnej veci bol bez odôvodnenia zamietnutý jeho návrh na vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania.

Najvyšší súd vo svojom rozsudku stručne popísal priebeh preskúmaného konania, obsah dôvodov odvolania žalobcu a následne v podstatnom uviedol: „... Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Žalobca podal odvolanie s poukazom na existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. c) O. s. p., t. j. že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. V súvislosti so žalobcom namietaným odvolacím dôvodom možno konštatovať, že aj keď účastníci konania majú povinnosť uvádzať rozhodujúce skutočnosti a súčasne majú aj dôkaznú povinnosť, t. j. povinnosť navrhovať dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení, o tom, ktoré z navrhnutých dôkazných prostriedkov sa vykonajú, rozhodne súd (§ 120 ods. 1 O. s. p.). Súd preto nemá povinnosť vykonať všetky navrhnuté dôkazné prostriedky.

Žalobca v konaní pred súdom prvého stupňa navrhol doplniť dokazovanie vypracovaním kontrolného znaleckého posudku s ohľadom na skutočnosť, že podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku bol práve znalecký posudok pre rozhodnutie súdu rozhodujúci. Podľa jeho názoru výšku škody a ušlého zisku právne relevantným spôsobom preukázal doložením vyčíslenia škody a ušlého zisku zo dňa 07. 03. 2002.

Súd prvého stupňa viazaný právnym názorom, vysloveným v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 28/2008, podľa ktorého bolo potrebné v ďalšom konaní posúdiť dôvodnosť námietok žalobcu, vznesených proti znaleckému posudku Ústavu súdneho inžinierstva Ž. univerzity, odbor Ekonómia a manažment, Ekonomika riadenia podnikov, uložil uvedenému znalcovi doplniť znalecký posudok s tým, že v uznesení o ustanovení znalca č. k. 15 Cb/677/2001-277 zo dňa 15. 10. 2009 špecifikoval, ktorých skutočností, majúcich rozhodujúci význam pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu, sa má doplnené znalecké dokazovanie týkať. Po podaní doplnenia k znaleckému posudku zo dňa 30. 11. 2010 súd prvého stupňa vyhodnotil vykonané dôkazy a aj vzhľadom

na obsah znaleckého posudku po jeho doplnení, dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o preukázanie všetkých predpokladov zodpovednosti žalovaného za vznik škody v zmysle § 145 a nasl. Hospodárskeho zákonníka, ktoré musia byť splnené kumulatívne. Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dostatočne objasnil skutkový a právny stav prejednávanej veci. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazuje na stanovisko riaditeľa inštitúcie, ktorou bol znalecký posudok vypracovaný zo dňa 19. 01. 2009 a ktoré podľa jeho názoru spochybňuje obsah posudku z hľadiska hodnotenia právnych otázok, je potrebné uviesť, že uvedené vyjadrenie bolo podané pred doplnením znaleckého dokazovania.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 4 O. s. p.).“

Po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu a rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že súdy zúčastnené na rozhodovaní tejto veci sa argumentáciou sťažovateľky, ktorá bola obsahovo zhodná s jej argumentáciou predloženou ústavnému súdu, v predmetnom konaní dôsledne zaoberali a adekvátne na ňu odpovedali.

Podľa sťažovateľky mali súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci vo svojich rozsudkoch odôvodniť svoje konštatovanie, že žalobcovi omeškaním žalovaného nevznikla škoda. Z obsahu rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu je zrejmé, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci svoje rozhodnutie založili na konštatovaní, podľa ktorého žalobca v predmetnom konaní neunesol svoje dôkazné bremeno, t. j. nepredložil dostatok dôkazov, ktoré by dôveryhodným spôsobom preukázali nielen výšku jemu spôsobenej škody, ale aj príčinnú súvislosť medzi vznikom tejto škody a porušením zmluvnej povinnosti, čo bolo dôvodom zamietnutia jej žaloby.

K namietanému neúplnému vykonaniu všetkých navrhovaných dôkazov (kontrolný znalecký posudok) ústavný súd rovnako ako všeobecné súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci vo svojich rozsudkoch poukazuje na judikatúru ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej z práva na spravodlivý súdny proces

nevyplýva pre sťažovateľku právo, aby súdy akceptovali všetky jej návrhy na vykonanie dokazovania, ale aby mala možnosť tieto návrhy predniesť. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zakotvuje, že súd nie je povinný za každých okolností vykonať všetky dôkazy, ktoré strana navrhne. Prípustnosť dôkazov nie je dohovorom regulovaná a ide o otázku, ktorú upravuje predovšetkým vnútroštátne právo. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania je otázka, ktorú posudzujú predovšetkým vnútroštátne orgány (rozhodnutie Engel c. Holandsko z 8. júna 1976, séria A, č. 22, s. 38 – 39, § 91, podobne II. ÚS 25/07).

Z obsahu odvolania proti rozsudku krajského súdu vyplýva, že vo vzťahu k vykonanému znaleckému dokazovaniu žalobca v predmetnom konaní namietal, že znalecký posudok rieši právne, a nie odborné otázky, krajský súd nejasne formuloval otázky pre znalca a znalec nevyčíslil v znaleckom posudku škodu vzniknutú v súvislosti s porušením zmluvnej povinnosti žalovaným napriek konštatácii jej existencie.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, v ktorom tento súd jednoznačne vyjadril, že pri hodnotení dokazovania vychádzal *„len z dostatočne vyjadrených a spracovaných odborných zistení a záverov znalca v skutkovej rovine“*. Najvyšší súd poukázal vo svojom rozsudku, že v predmetnej veci bolo vykonané doplňujúce znalecké dokazovanie, ktoré odstránilo nejasnú formuláciu otázok, resp. v rámci ktorého sa špecifikovali skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie uplatneného nároku, v súvislosti s ktorými sa má znalecké dokazovanie doplniť. Z odôvodnenia rozsudkov tiež vyplýva, že dôvodom, pre ktorý v znaleckom posudku nedošlo k vyčísleniu skutočnej škody a ušlého zisku sťažovateľky, resp. žalobcu, nebola nedôslednosť znalca, ale nedostatok relevantných podkladov, z ktorých by uvedená skutočnosť bola objektívne zistiteľná, resp. preukázaná.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd vo svojom rozsudku v spojení s rozsudkom krajského súdu, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil, uviedol, ktoré skutočnosti považoval za významné pre rozhodnutie, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval a ustanovenia príslušných právnych predpisov, podľa ktorých zistený skutkový stav posúdil.

Odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu nemožno preto považovať za arbitrárne alebo nedostatočne odôvodnené.

S ohľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že z predloženej sťažnosti ani z rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu nevyplýva nič, čo by svedčilo o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyvodených označenými všeobecnými súdmi, a teda o porušení práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2013